

Fiul său, *Jonathan* (Tudor Chirilă), are voința anihilată, marcat fiind de influența tiranică a mamei care îi împiedică dezvoltarea propriei personalități. Deși, în mod diferit, mamă și fiu sunt fascinați de *Rosalie* (Dorina Chiriac), ca simbol al dragostei de viață, ca încarnare a libertății de care ceilalți doi nu dispun: mama ca prizonieră a propriei opțiuni, fiul ca victimă a tiraniei materne.

Chiar dacă spectacolul tratează un subiect sinistru, nu există în construcția sa nici o exagerare nejustificată sau care i-ar putea rupe unitatea de stil. E construit în tușe fine, cu o scenografie elegantă, cu

o mișcare scenică sugestivă (Florin Fieroiu) și o ilustrație muzicală adecvată (Tudor Chirilă).

Tragismul subiectului se păstrează, comicul există. Nimic, nici un element al montării nu devine agresiv și nu rupe armonia întregului.

Teatrul de Comedie și Fundația „Orizonturi tinere” – *O, tată, sărmame tată, mama te-a spânzurat în dulap, iar eu sunt foarte trist...* de Arthur L. Kopit. Regia: Iarina Demian. Mișcarea scenică: Florin Fieroiu. Ilustrația muzicală: Tudor Chirilă. Cu: Iarina Damian, Tudor Chirilă, Dorina Chiriac, Sorin Medeleni, Orodol Olaru, Ciprian Cojenel, Marian Rădulescu, Stelian Mihu, Emanuel Ionescu.

Popas bucureștean

Turneul Teatrului German de Stat din Timișoara a înregistrat în decursul celor opt zile, unsprezece reprezentații. Ultima sa țintă a fost obținerea aplauzelor publicului bucureștean. Ele s-au auzit în sala Teatrului Evreiesc de Stat, gazda spectacolelor cu care trupa timișoreană a reținut atenția unui public eterogen ca vârstă. Acestea sunt: *Rotkäppchen, Rotkäppchen!* (Scufiță roșie, scufiță roșie!), de Ekker, și *Die Räuber* (Hoții) de Friedrich Schiller.

Povestea *Scufiței roșii* se dovedește a fi doar punctul de plecare al construcției unui spectacol care nu vizează, în mod cert, segmentul de vârstă al copiilor. Aceasta pentru că intenția autorului textelor – Ernst A. Ekker – precum și a regizoarei, Marina Tiron-Emandi, este de a realiza un basm muzical pentru întreaga familie. Scufița roșie este doar un pretext pentru a pune în discuție probleme general-umane legate de iubire, viață, moarte. Drumul fetei este unul al dragostei prin pădurea ostilă și înșelătoare a vieții. Maturizarea sensurilor comportă și o racordare contemporană care

suscită interesul părinților, iar copiii – încântați de muzica, de ritmul vioi, dinamic al montării – redescoperă binecunoscutul basm al Fraților Grimm.

Alegerea repertorială mi se pare pe deplin justificată, dacă avem în vedere unul dintre scopurile oricărui repertoriu și, implicit, turneu: atragerea unui segment de public cât mai amplu. Cel de-al doilea spectacol inclus în program, *Hoții* de Schiller, nu face decât să confirme afirmația anterioară. Demn de notat mi s-a părut însă faptul că tentația ambelor montări a fost aceea de a transcrie textul în actualitate, folosind multiple mijloace spectaculare. Aceasta este și linia directoare pe care o urmărește Clemens Bechtel, regizorul *Hoților*. El încearcă să apropie acțiunea de lumea ultimelor decenii ale secolului nostru, în care problema egalității sexelor degenerază până la apariția temei femeii capabile de violențe și răutăți mai mari decât cele ale bărbaților. Astfel se naște *Franz(iska) Moor*, apoi banda hoțelor condusă de *Karl(a) Moor...*

Lumea masculină a piesei lui Schiller, în care abia își făcea loc gingășia *Amaliei*, este populată în viziunea lui Bechtel de prezențe feminine care

păstrează atributele cu care erau înzestrate personajele inițiale: dorință devastatoare de putere ce conduce la acte criminale, dar și un sentiment de libertate. Locul *Amaliei* este ocupat de *Gerhard*, parte vinovată a discordiei dintre surori, dar și singura apariție care ar putea aplană conflictul.

Cu toate că intrigă își urmează cursul, asistăm la un Schiller întors, iar concluziile, forțate, sunt ale lumii contemporane. *Franz*(iska) săvârșește în cele din urmă matricidul, iar *Karl*(a) se omoară când își vede iubitul în brațele alteia.

O lume a trăirilor contradictorii domină atmosfera spectacolului timișorean. Pornind de la o idee-surpriză în raport cu tradiția scenică a pieselor schilleriene, montarea se dovedește a fi totuși puțin greoaie pe alocuri, cu momente ce fac trenant ritmul general. Dar cu ocazia acestui turneu am avut posibilitatea de a întâlni o trupă tânără,

entuziastă, închegată, ai cărei membri se susțin reciproc; iar popasul bucureștean al Teatrului German de Stat din Timișoara nu putea fi decât un punct câștigat.

Teatrul German de Stat Timișoara

Rotkäppchen, Rotkäppchen! de Ernst A. Ekker. Regia Marina Tiron-Emandi. Scenografia și costumele: Traian Zamfirescu. Coregrafia: Karina Reitsch. Muzica: Serghei Dreznin. Cu: Isolde Cobeț, Daniela Török, Boris Goya, Ida Iarczek-Goya, Dana Borteanu, Rareș Hontzu, Mircea Dragoman, Cristina Angi. Data premierei: 12 aprilie 2000.

Die Räuber de Friedrich Schiller. Regia și adaptarea: Clemes Bechtel. Scenografia și costumele: George Petre. Coregrafia: Karina Reitsch. Cu: Ildiko Iarczek-Zamfirescu, Tatiana Sessler, Ildiko Frank-Ionescu, Boris Goya, Isolda Cobeț, Johanna Adam, Daniela Török, Dana Borteanu, Enikő Benyő, Simona Vintilă, Bernd von Bömches. Data premierei: 19 februarie 2000.

Natalia STANCU

Ideologia care pervertește călăi, și victime

Portretul este una dintre piesele cele mai bune (printre primele patru – susține criticul polonez Jozef Keleva) ale lui Slawomir Mrożek, autorul lui *Tango*, *Emigranții* și *Pe jos*. Spunând limpede (dar cu insistență pe vultele tainice ale spiritului), povestea legăturii de prietenie, mereu și mereu viciată, blestemată, dintre Bartodziej și Anatol, Mrożek abordează, în această dramă psihologică (cu elemente de absurd și de sarcasm grotesc) una dintre temele cele mai fascinante ale condiției umane din acest secol.

Pe fundalul crimelor morale (și nu numai) ale perioadei comuniste și cu deosebire staliniste, Mrożek dezvoltă aici ideea că, cel puțin subiectiv, noi, cei ce am străbătut ultima jumătate a secolului al XX-lea – și, mai ales, care am cunoscut experiența stalinistă – suntem marcați pentru totdeauna de Istorie, mutilați și posedați de Demonul

Istoriei – acel demon pe care laureatul Nobel Czesław Miłosz (invocat în tabloul final al *Portretului*) îl asimilează cu un zeu minor. Aș insista, în mod deosebit, pe o disjungere Istorie–Ideologie politică. Fiindcă în *Portret* (jucat acum la Teatrul „Sică Alexandrescu”, cu titlul *Portret de criminal*) este vorba mai ales de un Demon al Abstracțiunii, al Teoremei, al Doctrinei, al Utopiei, al acțiunii și construcției social-istorice și politice care, aici, apare însă concret și prozaic sub trăsăturile lui Stalin și ale fascinației pe care acest Tiran – *Tătuțul* pentru mulți – a putut-o genera.

Toți cei care am trăit epoca lui – spune Mrożek (pe urmele lui Hermann Broch în eseurile din romanele *Somnambuli*) suntem profund și pervers marcați de el. Și nu e vorba numai de cei ce l-au urmat – chiar și numai pentru puțină vreme, dar a căror mentalitate a fost puternic grevată de el – ci și de ceilalți, care i-au rezistat eroic și cu încăpățănare. Ambele categorii, chiar dacă într-o manieră diferită, au fost atinse, infestate, mutilate de Demonul Ideologiei, care și-a pus amprenta pe modul lor de a gândi, pe actele lor, pe fondul lor aperceptiv. Încă o dată, Mrożek nu se arată